

EXOOT

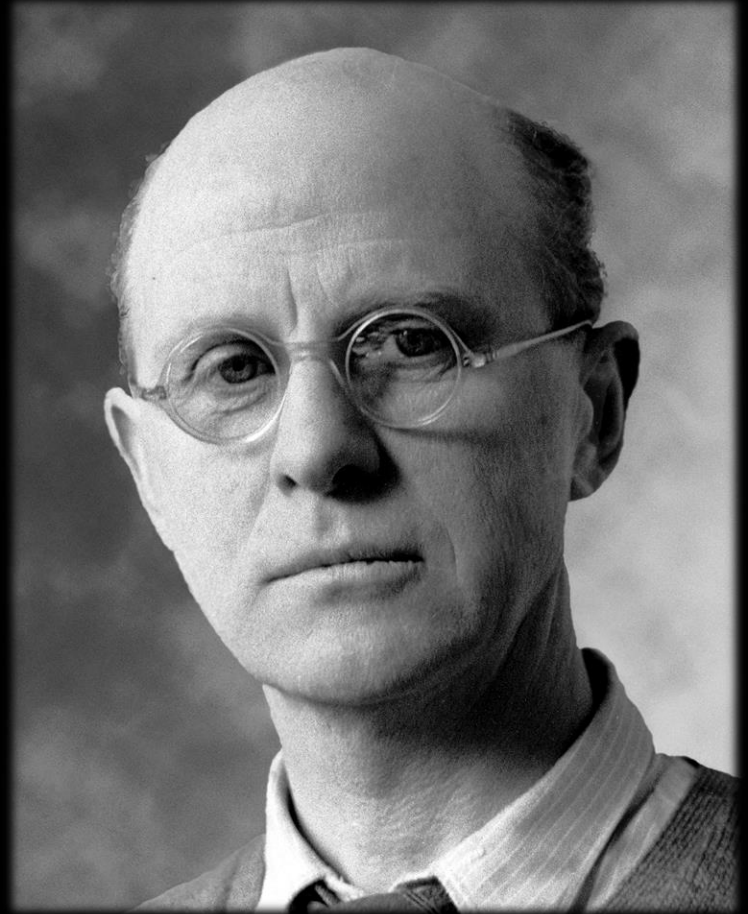
NORBERT PEETERS

DE BEGRIPSGESCHIEDENIS
VAN INVASIE-ECOLOGIE,
VAN LINNAEUS
TOT DARWIN

NOORSBOEK

Denk minder in
vijandbeelden als het
over exoten gaat

**THE
ECOLOGY OF
INVASIONS
BY ANIMALS
AND PLANTS**

Charles Elton
(1900-1991)

„Bij uitstek geschikt plan” bleek grote vergissing

„EEN STRUIKHOUT DAT OP ONZE ZANDGRONDEN belangrijke diensten bewijst is de uit Oost-Amerika ingevoerde Amerikaanse Vogelkers met zijn trossen witte bloemen. Van aestetisch standpunt gezien is deze struik voor ons bosch van grote waarde en de geringe eisen die hij aan de grond stelt, zijn snelle groei en zijn groot uitstoelingsvermogen maken hem bij uitstek geschikt voor de bosbouw. Als onderplanting, in brandsingels en als windmantel ziet men hem reeds overal”.

AMERIKAAN: plaag in het Nederlandse bos

Dit schreef de grote houtvester De Koning ruim dertig jaar geleden in zijn boekje „Van Bosschen en Boomen”. De in de tijd van de grote ontginningen zo geroemde Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) is echter geworden tot een bosbouwkundige plaag van zo enorme omvang, dat men de bosbouwers al jaren lang hoort spreken over de BOSPEST, welke men praktisch machteloos moet aanzien. In het wijde frisse Friesland merk je dat niet zo omdat hier nu eenmaal weinig bossen zijn. Toch zijn ook de bossen van Gaasterland, Beets-terzwaag, Bakkeveen en Appelscha reeds — hier en daar zelfs ernstig — aangetast.

Landelijk aanvalsplan invasieve exoten

Invasieve soorten die door menselijk handelen buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied terecht zijn gekomen en die schadelijk zijn voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten of andere maatschappelijke doelen (waarden en belangen), zoals volksgezondheid, veiligheid en economie.

Strangers in a Strange Land: The Problem of Exotic Species

MARK WOODS

*Department of Philosophy
University of San Diego
5998 Alcalá Park, San Diego, CA 92110-2492, USA
Email: mwoods@sandiego.edu*

PAUL VEATCH MORIARTY

*EPML Department
Longwood College
201 High Street, Farmville, VA 23909, USA
Email: pmoriart@longwood.lwc.edu*

ELANTING/NAT GEOR

A forester engages in efforts to eradicate the velvet tree *Miconia calvescens* in Hawaii.

Don't judge species on their origins

Conservationists should assess organisms on environmental impact rather than on whether they are natives, argue Mark Davis and 18 other ecologists.

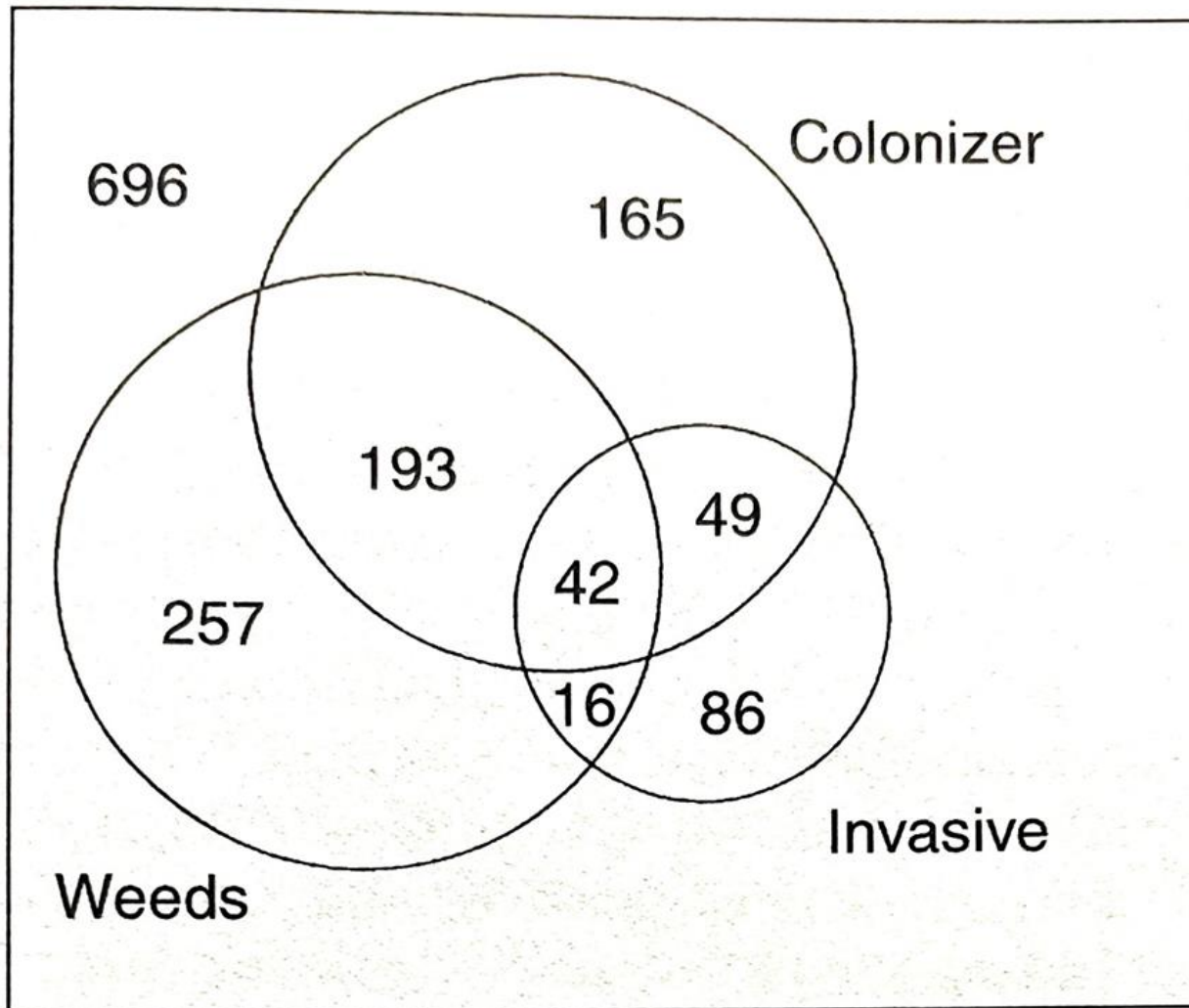
An Evolutionary Perspective on Strengths, Fallacies, and Confusions in the Concept of Native Plants

Arnoldia – Volume 58, Issue 1

1998

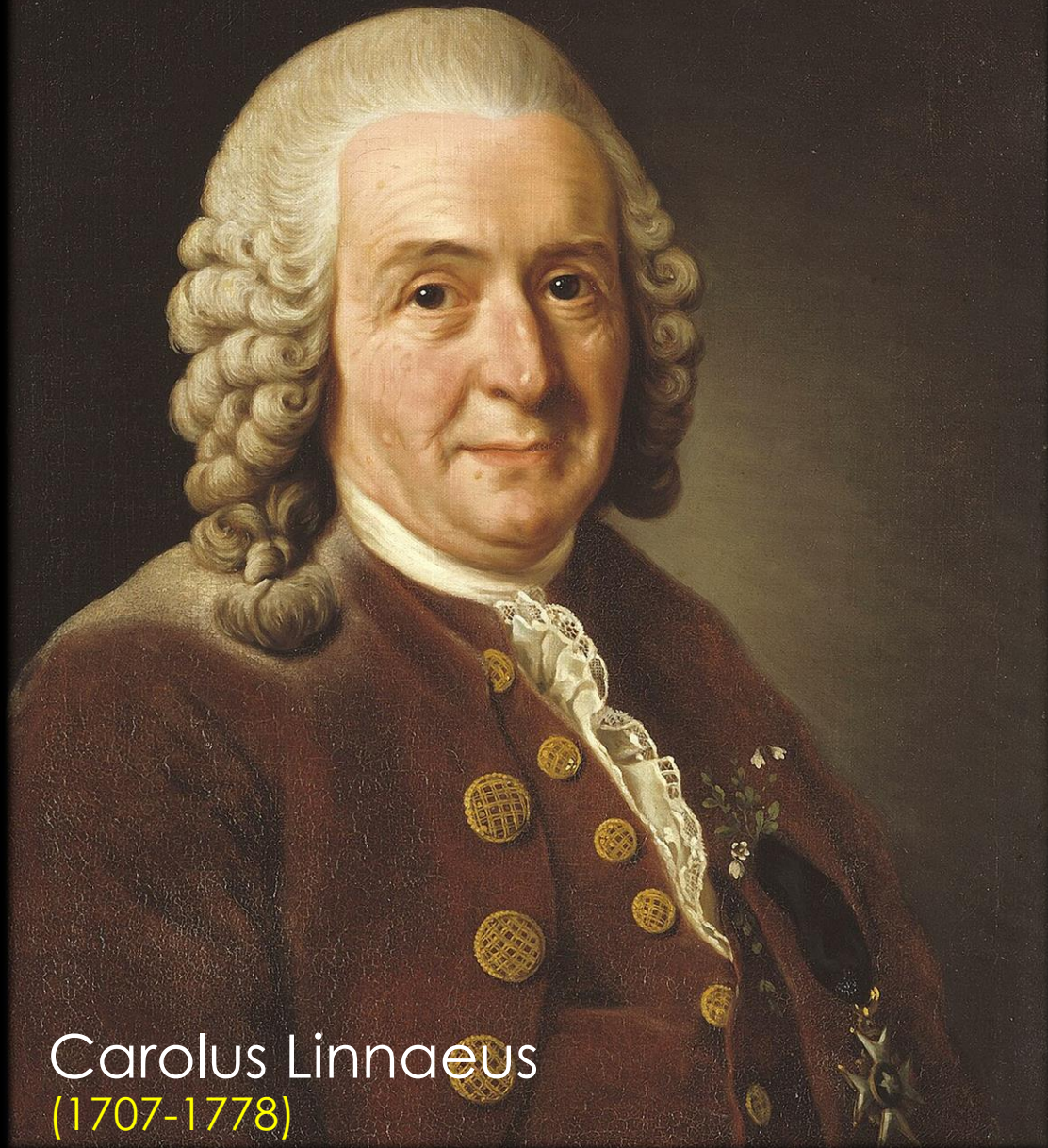
Stephen Jay Gould
(1941-2002)

Source: Williamson, M. (1996), *Biological Invasions*, p. 59

Linne'

Carolus Linnaeus
(1707-1778)

CAROLI LINNÆI
MED. ET BOTAN. PROFESS. UPSAL.
**FLORA
SVECICA**
Exhibens
P L A N T A S
PER
REGNUMSVECICÆCRESCENTES,
SYSTEMATICE
Cum
DIFFERENTIIS SPECIERUM
SYNONYMIS AUTORUM
NOMINIBUS INCOLARUM
SOLO LOCORUM
USU PHARMACOPŒORUM.

STOCKHOLMIÆ
Sumtu & literis LAURENTII SALVII
1745.

N. 159.

ETIA D. D.
Dissertatio

405

De
**COLONIIS
PLANTARUM,**

Quam,
Conf. Nobiliss. & Experientiss. Fac. Med. Ups.

Præside

Generoso atque Nobilissimo Viro

D. D. CAROLO à LINNÉ,

EQUITE AURATO DE STELLA POLARI, S.Æ R.Æ MITIS ARCHIATRO, MED. ET
BOT. PROFESSORE REG. ET ORD. ACAD. SCIENT. PARIS. UPS. HOLM.
PETROP. BEROL. IMP. NAT. CUR. LOND. ANGL. MONSP. TOLOS. FLORENT.
EDINE. BERN. NIDROS. CELLENS. MEMBRO,

Publico Examine Tradit
Stipendiarius Grönvällianus,

JOANNES FLYGARE,

DALEKARLUS.

In Audit. Carolino Majori

Die 15 Junii 1768.

H. A. M. S.

UPSALIÆ,

APUD JOHANN. EDMAN, REG. ACAD. TYFOGR.

I:o Variæ sunt plantæ, quæ *semina papposa* habent, multa passuum millia, id quod novimus, per aërem volitantia.

II:o *Flumina* longiori locorum tractu semina etiam advehere possunt; v. g. ab alpibus Lapponiæ Umoam usque ac Luloam.

III:o *Oceanus*, modo nondum cuiquam cognito, semina *CASSIÆ Fistulæ*, *ANACARDII occidentalis*, *MIMOSÆ scandentis*, & *COCOS nucifera* ad littora usque Norvegiæ volvit, eaque, quod miraberis, adeo vegeta, ut terræ mandata germinent ac crescant. Vid. act. Nidros.

IV:o *Aves*, quæ feminibus vescuntur, eaque per unam alteramve diem in alvo retinent, his agros conspergunt, ad quæ demum loca migraverint.

V:o *Agros*, per frumenta ab alienis terris conquisita, peregrinis feminibus infici notissimum est. Sic enim *CHRYSANTHEMUM segetum* hoc primum seculo in Hallandiam ex Jutia introductum est, & nunc per hujus pariter ac Scaniæ agros, per late sparsum. Eademque ratione *MELAMPYRUM arvensè* e Germania in Scaniam inductum esse, dubio ferme caret.

VI:o *Hortis* semina plantarum ab exteris sæpe terris parantur, cum peregrinis commixta, quæ apud nos dein florere, adauctaque altas egerunt radi-

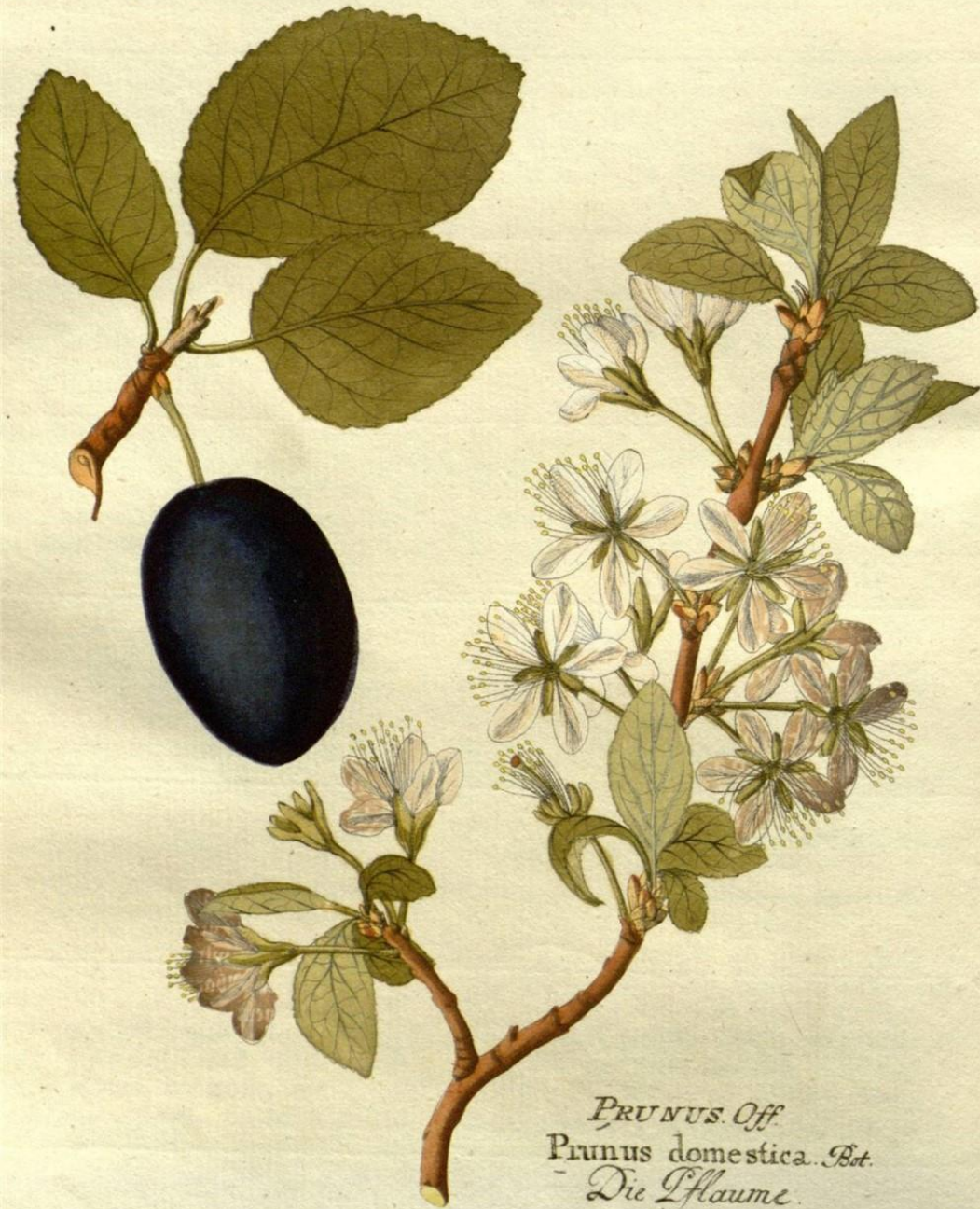
A 2

De coloniis plantarum, 1768

PL. 177

Prunus Lauro-cerasus.

PRUNUS. Off.
Prunus domestica. Bot.
Die Pflaume.

Metaforen

D. D.
DISSERTATIO ACADEMICA
DE
**POLITIA
NATURÆ,**
QUAM
CONSENS. EXPERIENT. FACULT. MEDIC.
IN REG. ACADEM. UPSALIENSI,
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO
DN. DOCT. CAROLO
LINNÆO,
EQVITE AURATO DE STELLA POLARI
S:Æ REG. M:ITIS ARCHIATRO
MED. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET ORD.
ACAD. UPS. HOLMIENS. PETROPOL. BEROL.
IMPERIAL. LONDIN. MONSPEL. TOLOS.
FLORENT. SOCIO.
PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT
H. CHRIST. DANIEL WILCKE,
STOCKHOLMIENSIS.
IN AUDIT. CAR. MAJ. DIE XXIX. MARTII,
ANNI MDCCLX.
H. A. M. S.
UPSALIAE.

~~XX-19~~
D. D.
SPECIMEN ACADEMICUM
DE
**OECONOMIA
NATURÆ,**
— Quod —
CONSENSU AMPLISS. FACULT. MED.
IN REG. ACADEMIA UPSALIENSI
PRÆSIDE
VIRO CELEBERRIMO ET EXPERIENTISSIMO
DN. DOCT. CAROLO
LINNÆO,
S:Æ R:Æ M:ITIS ARCHIATRO
MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD.
ACAD. INTER. MONSPEL. BEROLIN.
STOCKHOLM. ET UPSAL. SOCIO;
PUBLICO EXAMINI MODESTE THERTY TIT *prop. fl.*
ISACVS J. BIBERG,
MEDELPADVS.
IN AUDIT. CAROL. MAJ. AD DIEM IV. MART.
ANNI MDCCLXIX.
upsalia 1749 in auditu 4
H. A. M. S.
UPSALIAE.

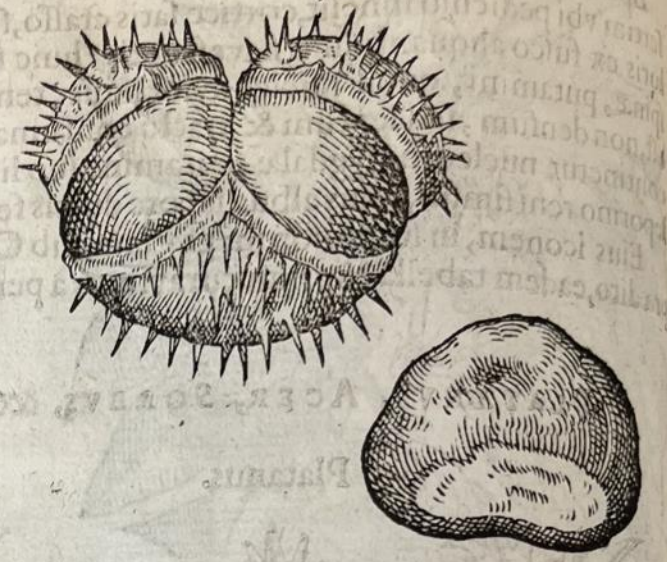
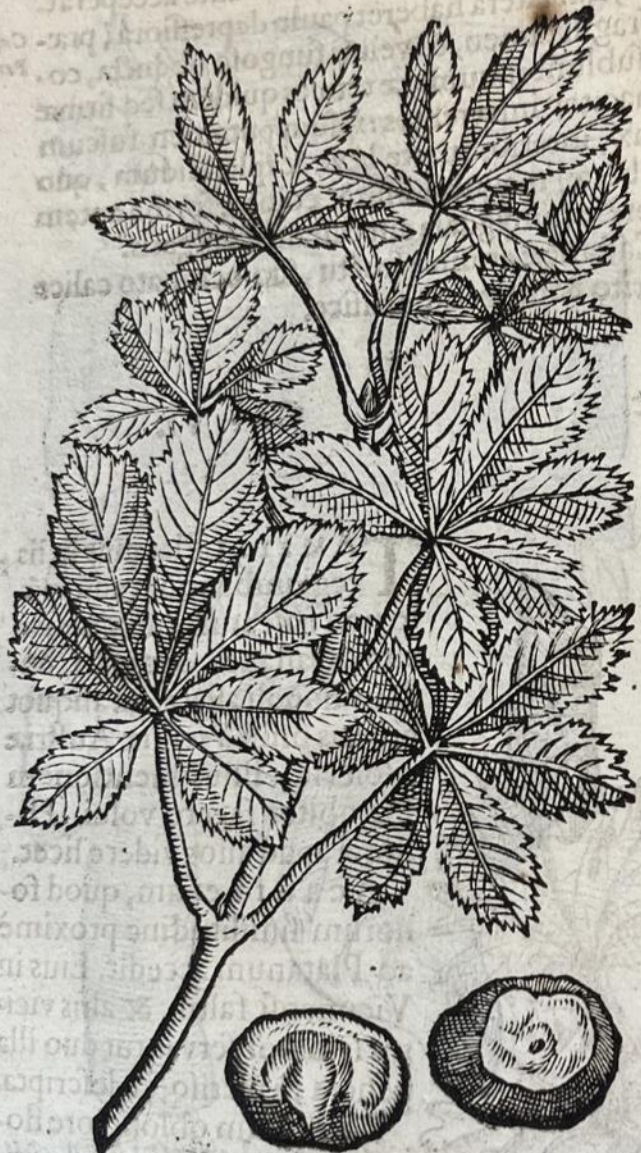
Cauleby 1514

Bl. 280-18

Thess. 2. 224

Tot nut en vermaak

CAROLI CLYSI RARIORVM
Castanea equina. ^{28, 22} b. 1276
Castaneæ equinæ fructus echinato
suo calice tectus. ^{28, 22} b. 1276

Castaneæ Peruänæ fructus. ^{Fr. 23} AD. 1398

Populus × canadensis (Moench)

Populus monilifera Ait. var.

In vele streken onzes lands wordt de Canada-popel als een nuttige boom aangeplant. Nergens zag ik hem echter zoo merkwaardig verwilderd als in de duinen van Haarlem. [...] Wegens zijne verwildering in de Hollandsche duinen durf ik hem zeer aanbevelen als een der beste gewassen ter duinbeplanting.

Flora Batava (deel 13, plaat 1118, 1872)

PINUS PINASTER, Linn.

PINETUM
BRITANNICUM

W. Fisher del.

J. G. Smith sculp.

ARAUCARIA IMBRICATA.

W. Richardson del. et lith.

Day & Son, Limited, Ed. London

PINUS INSIGNIS.
MENDEOCINO CALIFORNIA.

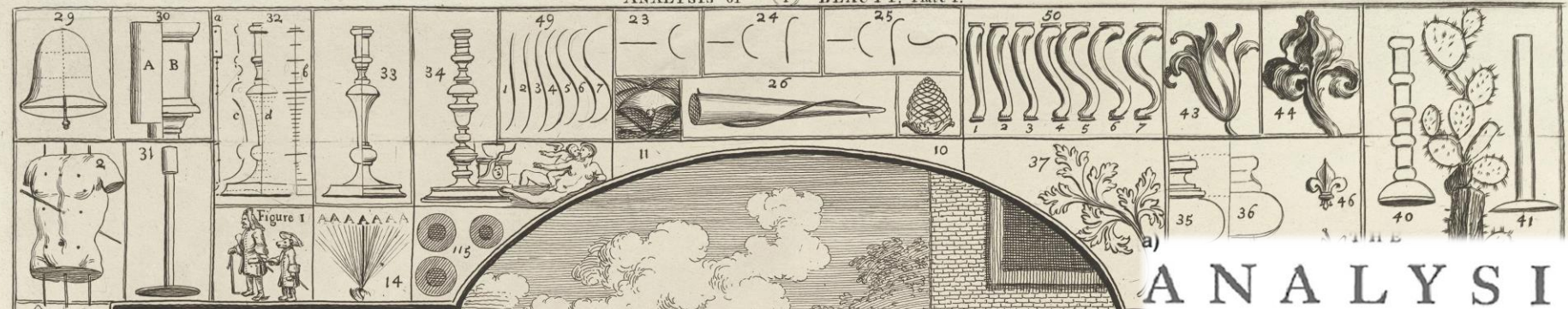

J. Smith del.

J. Smith del.

PINUS LAMBERTIANA, Douglas.

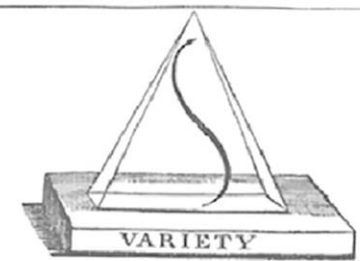

ANALYSIS OF BEAUTY.

Written with a view of fixing the fluctuating IDEAS of TASTE.

BY WILLIAM HOGARTH.

*So vary'd be, and of his tortuous train
Carl'd many a wouen wreath, in fight of Eve,
To lure her eye.----- Milton.*

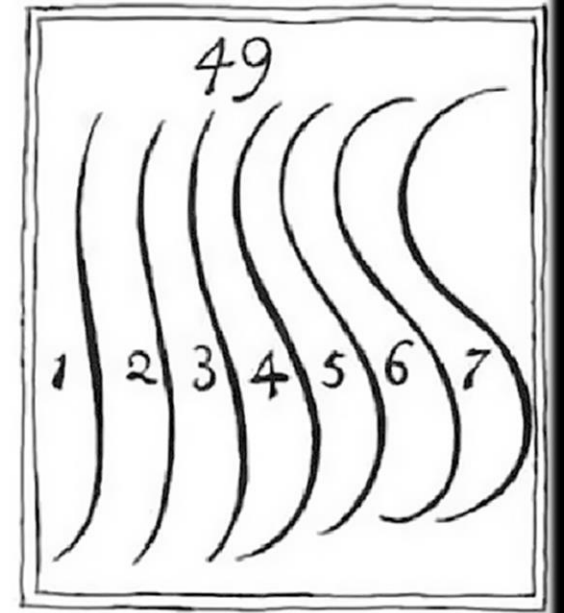
LONDON:

Printed by J. REEVES for the AUTHOR,
And Sold by him at his Houſe in LEICESTER-FIELDS.

MDCCLIII.

(b)

Blenheim

Stourhead

Stowe

VIEW OF THE MACHINE IN MOTION, AND OF
A TREE DURING TRANSPORTATION.

Henry Stuart, *The Planters guide* (1828)

Luton Park beplantingsplan (1764)

Haha

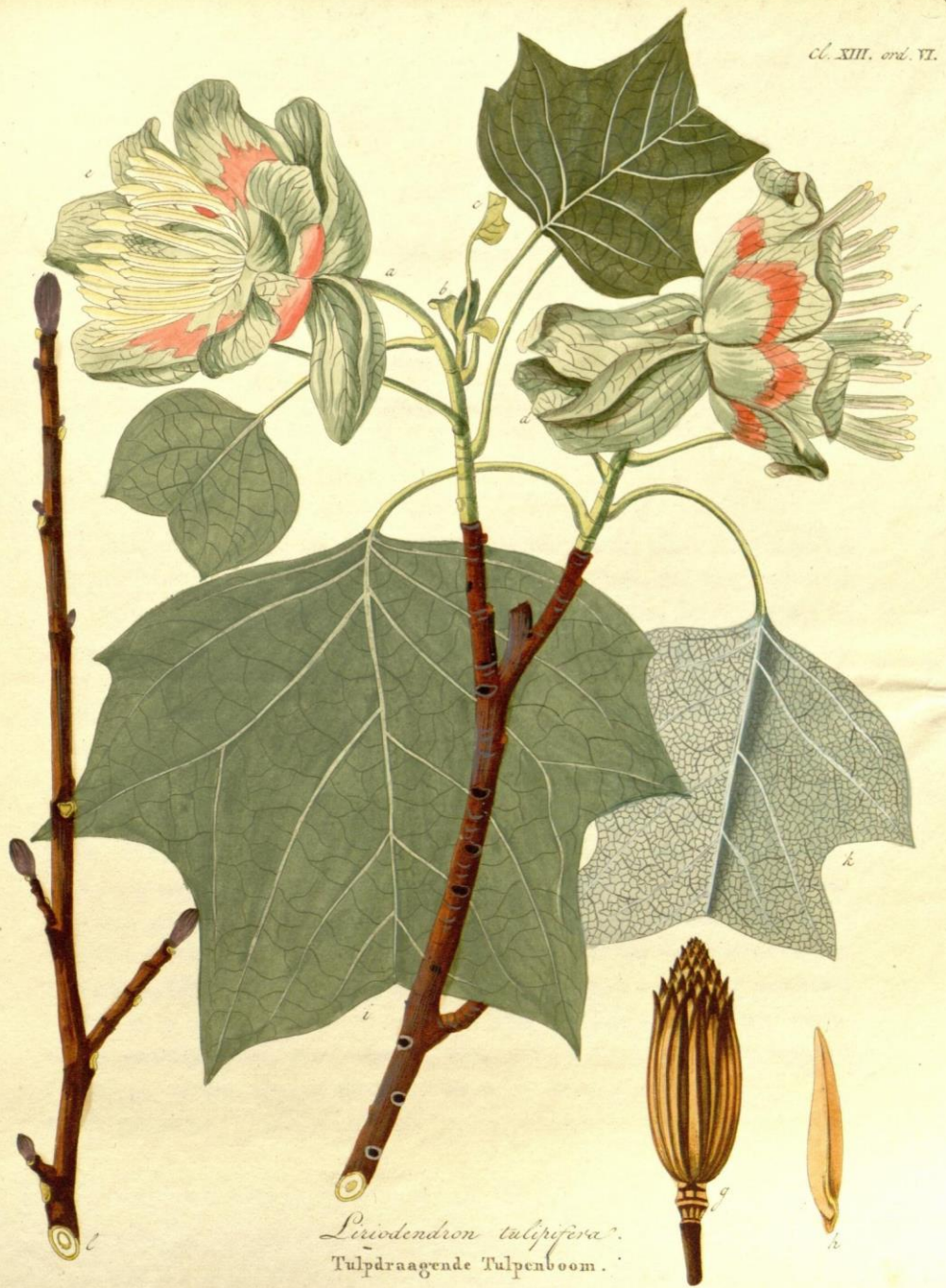
Rare Book
OL475.6
.K73
1802

AFBEELDINGEN
 DER
 FRAAISTE, MEEST UITHEEMSCHE
 BOOMEN EN HEESTERS.
 DIE TOT VERSIERING VAN
 ENGELSCHEN BOSSCHEN EN TUINEN,
 OP ONZEN GROND, KUNNEN GEPLANT EN GEKWEEST WORDEN;
 BENEVENS DE
 BESCHRIJVING VAN DERZELVER KENMERKEN,
 VOORTKWEERING, NUTTIGHEDEN EN ANDERE
 BIJZONDERHEDEN, INGERICHT OM AAN DE LIEFHEBBERS
 VAN ZODANIGE BOSSCHEN OF TUINEN DE KENNIS
 VAN DEZELVE ZO AANGENAAM ALS NUTTIG TE MAKEN.

DOOR
 J. C. KRAUSS. Med. Doctor

TE AMSTERDAM, bij
 JOHANNES ALLART.
 MDCCL.

Liriodendron tulipifera.
 Tulpdraagende Tulpenboom.

Sedert de smaak in de Nederlandsche Tuinkunde, volgens een verhevener doel werkende, een geheel andere wending heeft genomen, en daar door meer en meer de voetsporen der natuur heeft opgevolgd; sedert zijn ook de hiertoe nodige vereisten, zo wel de aanlegging als de beplanting betreffende, talrijker geworden.

Op het landgoed Boekenrode, aan de Leijdsche Vaart, zo uitmuntend wegens deszelfs Plantsoen, waar van men op het eene gedeelte onder Magnolias, Kalmias, Azaleas, Andromedas en andere vreemde Heesters, onder een vreemden Hemel geloof te wandelen

Rhododendron *Pentlicum*
Levantsche Roufeluar .

Ca 233

THE
RHODODENDRONS
OF
SIKKIM-HIMALAYA;

BEING
AN ACCOUNT, BOTANICAL AND GEOGRAPHICAL, OF THE
RHODODENDRONS RECENTLY DISCOVERED IN THE MOUNTAINS OF EASTERN HIMALAYA,
FROM
DRAWINGS AND DESCRIPTIONS MADE ON THE SPOT,
DURING A GOVERNMENT BOTANICAL MISSION TO THAT COUNTRY;

BY
JOSEPH DALTON HOOKER, R.N., M.D., F.R.S., F.L.S.,

EDITED BY
SIR W. J. HOOKER, K.H., D.C.L., F.R.S. & L.S.,
Vice-President of the Linnean Society, and Director of the Royal Gardens at Kew.

SECOND EDITION.

1111. 111. 111. 111.
KINCHIN-JUNGA, (Civ. 1878 &), as seen from DARJEELING. From Hooker & Thomson.

LONDON:
REEVE, BENHAM, AND REEVE, KING WILLIAM STREET, STRAND.

1849.

Tab. I.

1111. 111. 111. 111.
RHODODENDRON DALHOUSIE, Hook. fil.
(in its native locality) From Hooker & Thomson.

Rhododendron argenteum

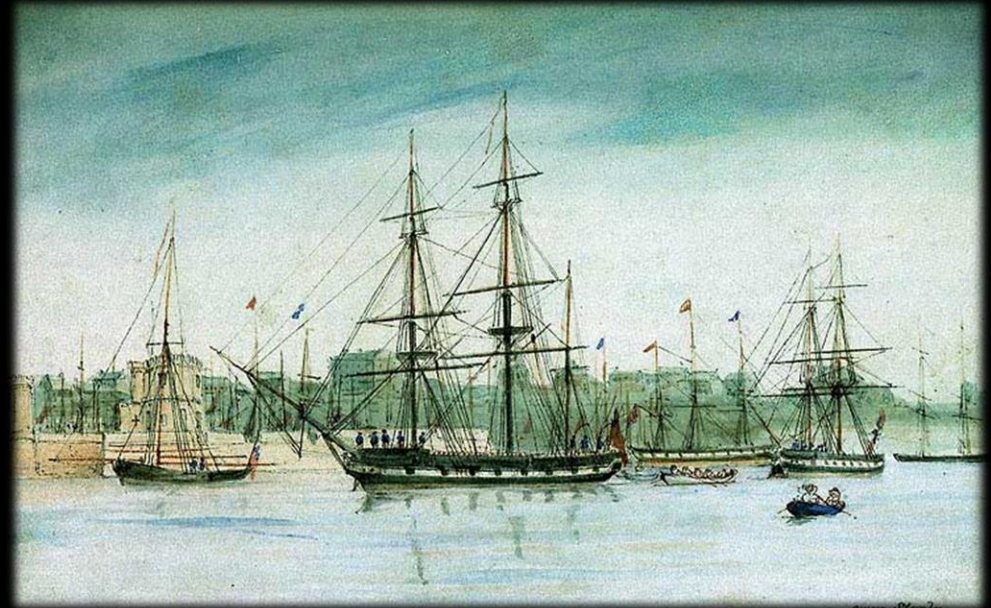
Rhododendron barbatum

In Europa in 1746 als sierheester ingevoerd, onder de namen van *Mespilus canadensis* en *Pyrus Botryapium*, heeft zij zich hier en daar verwilderd, en het karakter eener genaturaliseerde plant aangenomen. Zij is eene nieuwe bijdrage op de lijst der uit Amerika afkomstige, in Europa genaturaliseerde planten.

Flora Batava (deel 14, plaat 1096, 1872)

Amelanchier canadensis Torr. & Gray. 1096.

Charles Darwin
(1809-1882)

Kardoen
Cynara cardunculus

View of the Bell Mountain of Quillota, Chili, with Colonised Cardoons in the Foreground

Marianne North
(1830-1890)

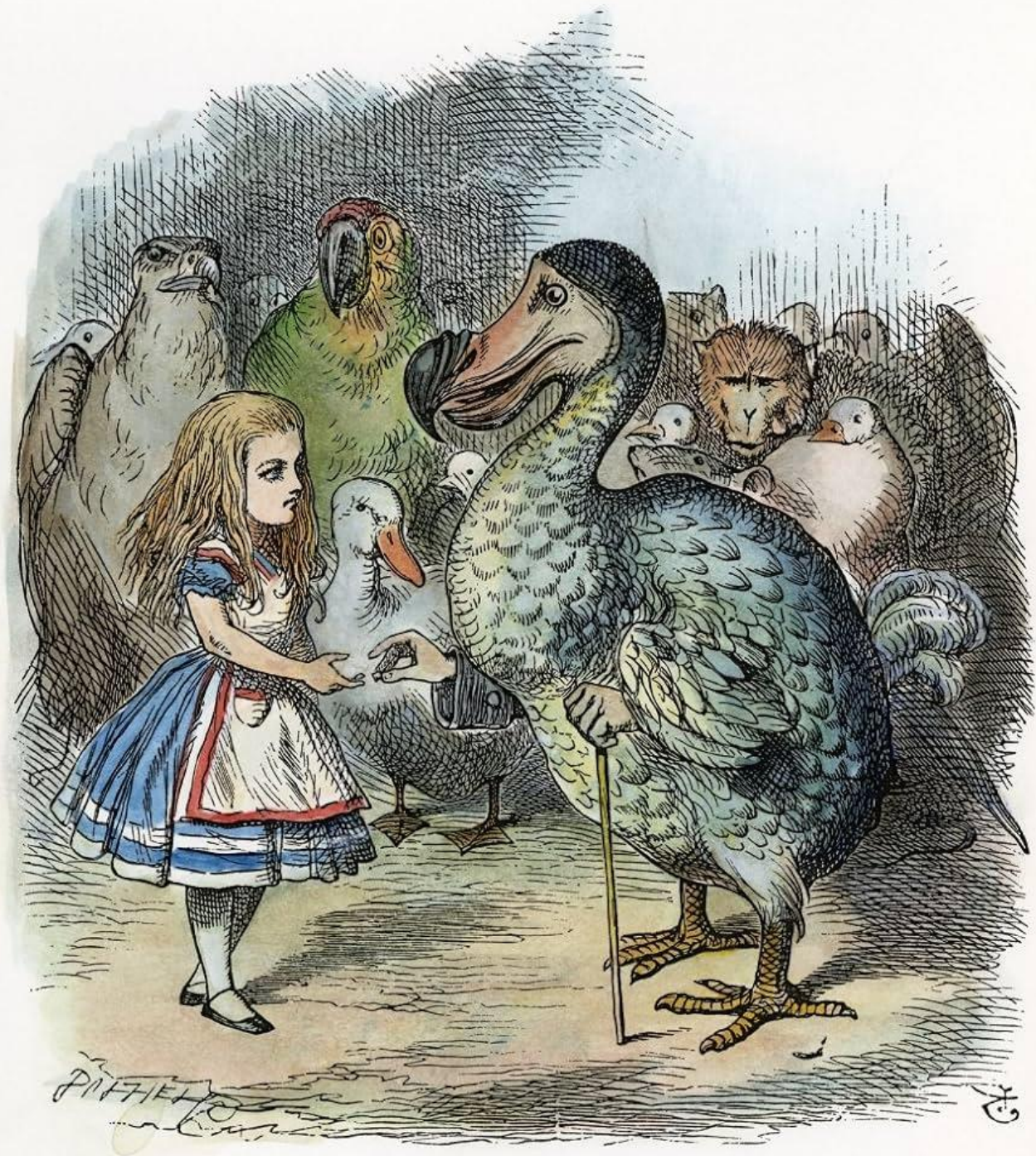
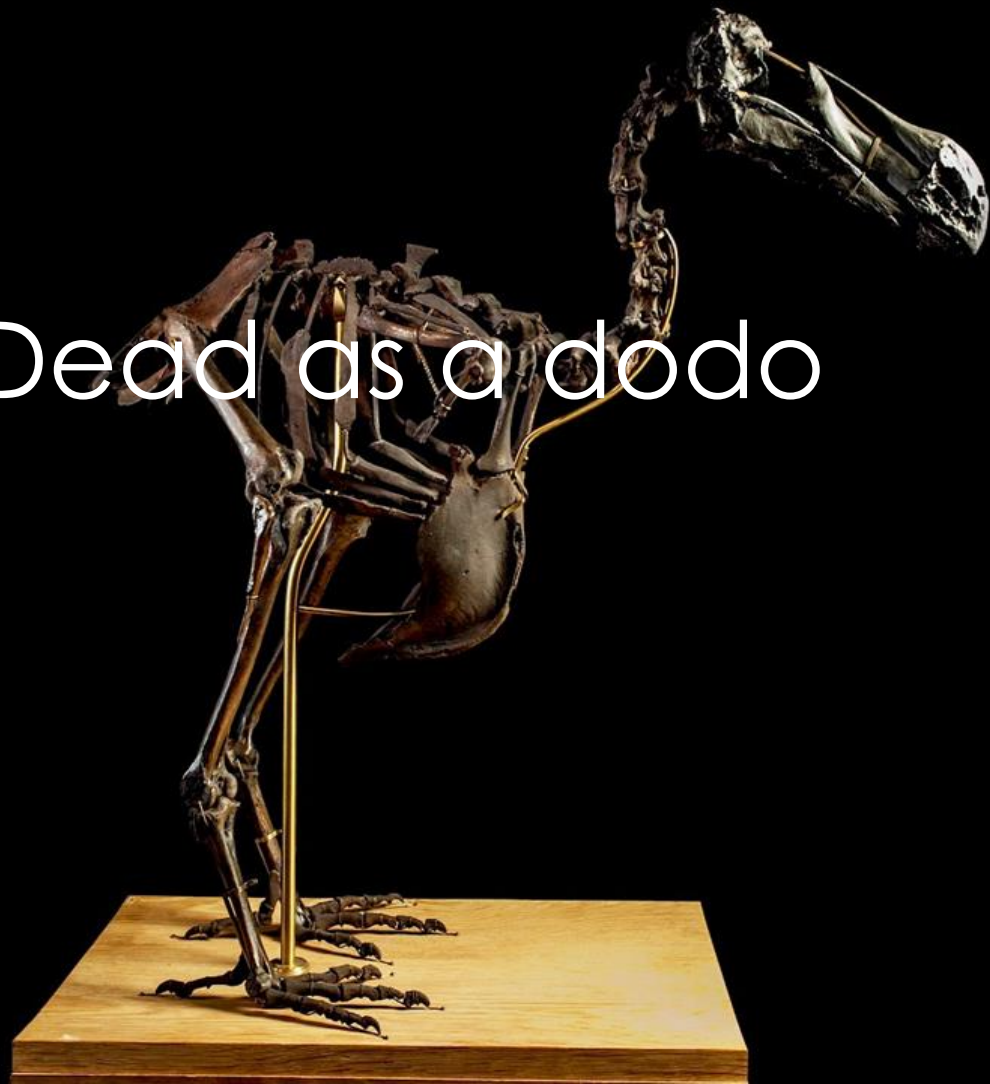
Ik betwijfel of er ooit een geval bekend is geweest van een invasie op zo'n grote schaal, waarbij één plantensoort de oorspronkelijke flora heeft verdrongen.

Zelfs het kreupelhout bestaat uit een geïmporteerde fruitboom, namelijk de guave, die door zijn overvloed zo schadelijk is geworden als onkruid.

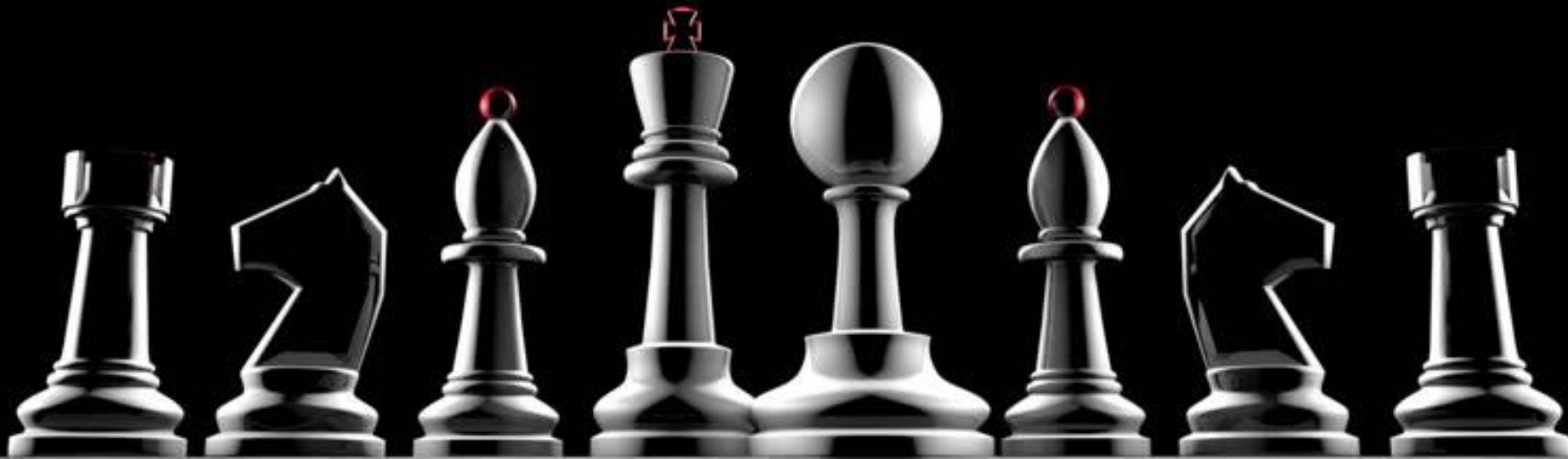
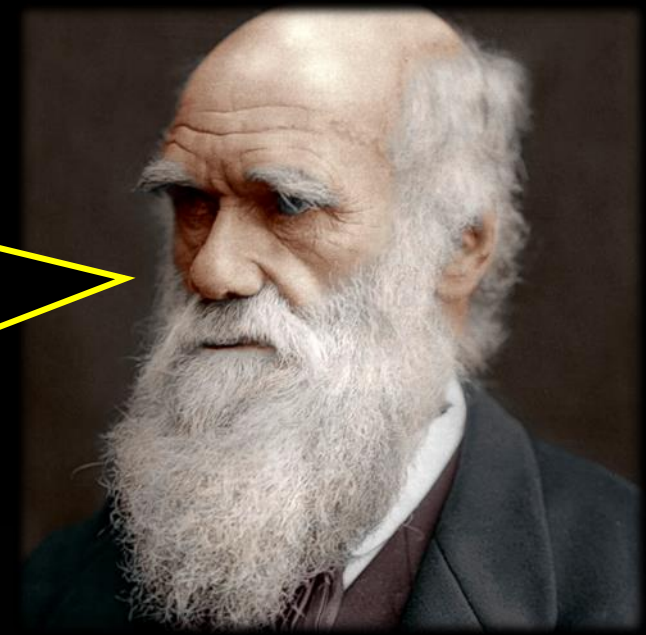

Dead as a dodo

Distrib, & most splendid sport it is,—
a grand game of chess with the
world for a Board.

– Brief Darwin aan Charles Bundury (21 april 1856)

JONATHAN SILVERTOWN

DEMONS
in
EDEN

THE PARADOX
OF
PLANT DIVERSITY

"Silvertown's enthusiasm for scientific sleuthing is infectious." *Science*

Er gaat een potentiële darwinistische
demon schuil in elke soort.

Jonathan Silvertown
(1954)

30TH ANNIVERSARY EDITION

The Columbian Exchange

Biological and Cultural Consequences of 1492

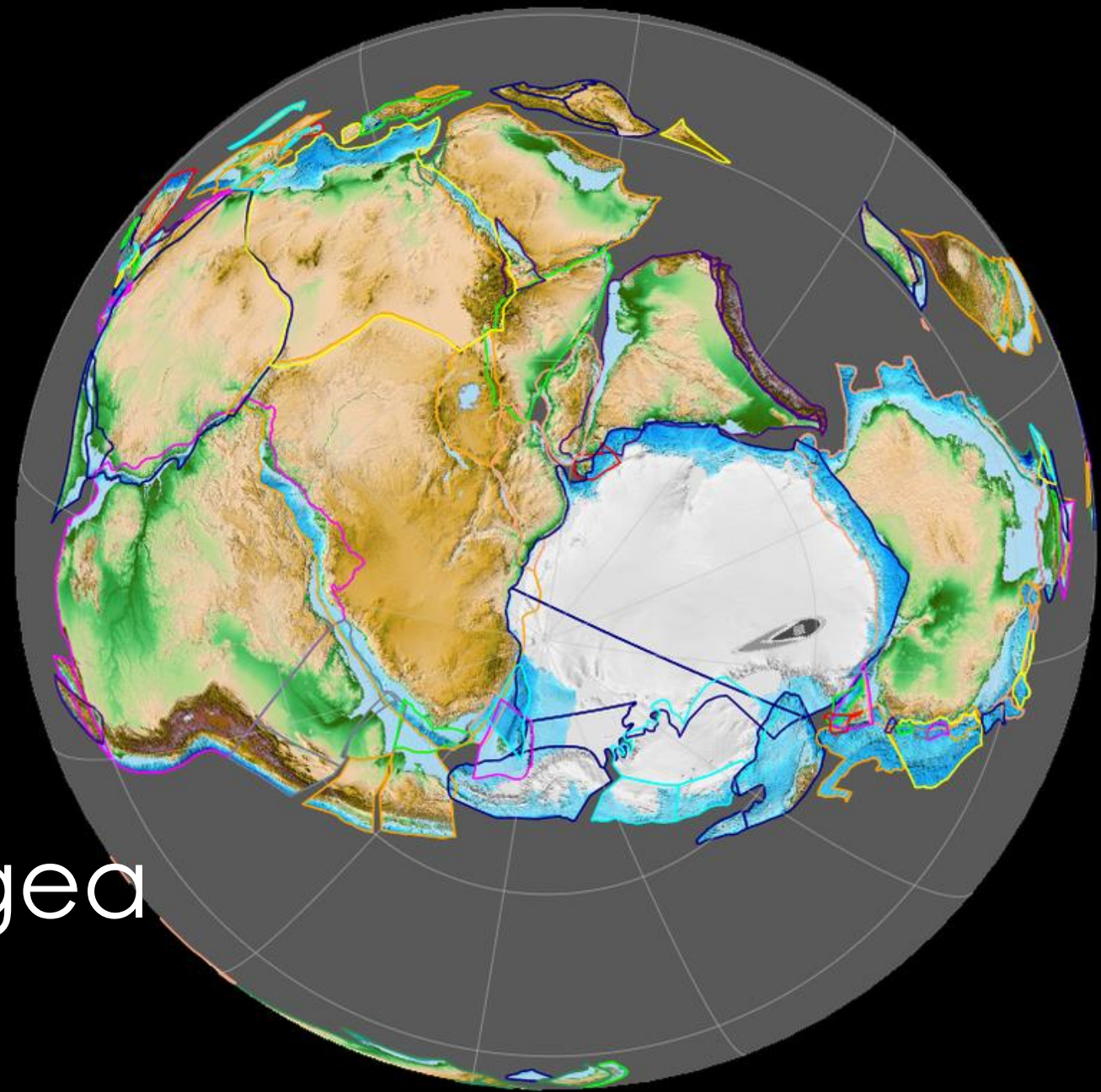
Alfred W. Crosby

Ecological
Imperialism

Second Edition

Alfred Crosby
(1931-2018)

De naden van Pangea